

Glücklich, Julius

O soudu purkrabským

In: Glücklich, Julius. *Nová redakce zemského zřízení království českého z posledních let před českým povstáním*. Brno: Filosofická fakulta s podporou Ministerstva školství a národní osvěty, 1936, pp. 350-360

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126579>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

² Je to část článku Artykulové obecní, třetího stavu se dotýkající.

³ Viz změny české III, str. 607 pozn.

α—α však... odstoupiti V. Budovcem připsáno v B.

O soudu^α purkrabským^β.

O XIX.

Co se soudu purkrabě pražského dotýče, tak o tom zřízeno jest, že při purkrabí pražským nebo budoucím při soudu jeho sedati mají nejméně šest dobrých lidí urozených a na cti zachovalých za rady jeho a téhož soudu^α a ti k soudu přísahu udělati mají^b.

A purkrabě nejvyšší pražský těmi dobrými lidmi šesti ten soud osaditi má, aby každý z nich na svobodných dědinách měl. Pakli by neměl na svobodných dědinách, tehdy ten s radou krále J. Mti., pakli by krále J. Mti. v zemi nebylo, tehdy s radou panuov a vládyk z plného soudu zemského vsazen býti má, a jinak nic, a odkladuov v soudu bez hodných příčin aby nedělal.

^α za rady jeho a téhož soudu připsáno v B rukou β na zvláštním vevázaném listě; tam škrtnuto a lidských spravedlností nejvyššímu purgk.; po straně bylo původně rukou β napsáno nejprve za rady téhož soudu, z toho škrtnuto rady téhož soudu, potom škrtnuto znovu napsané jeho téhož soudu, potom znovu napsáno jeho a téhož soudu, z čehož ponecháno jen jeho, takže vůbec ponecháno za jeho soudu, kterážto slova možná měla býti vpravena tam, kde jsou vpravena z vevázaného listu slova za rady jeho a téhož soudu.

^b Za slovem udělati jest znamení, že tam má něco přijíti, ale znamená to se nikde po straně ani na vevázaném listě neopakuje, potom jest škrtnuto mají a za tím napsáno, ale opět škrtnuto a při místodržicím jeho aby však.

α V. Budovcem po straně v B: 43.

β V. Budovcem před nadpisem na volném místě na f. C LXXXII°:

Soud purgkrabskej.

Při soudu purgkrabskejm všeliké věci listovní se soudí, kromě což by na statku zapsáno bylo, to se tu také soudí, ale executio de od desk. Et ita hoc iudicium est personale et non reale meritoque eum superiori O zatykačích D 30 coniungendum. Vedení práva takové: 1. dává se puohon 4 neděle před soudem; 2. hojemství od obeslaného může se vzíti k druhému soudu; 3. na pořádek starších puohonů čekati; 4. po rozsudku ve 2 nedělích zatykače žádati.

A tak tento soud v zřízení zemskejm před zatykačím^α se položiti anebo s nimi spojen býti měl. Poněvadž zatykačové sou exekutí

Následuje ještě jeden rádek, z něhož však následkem stříznutí při nové vazbě lze vyčísti jen poslední slova: při tomto soudu.

a jíti skrtnuto za tím.

O XX*.

Kdožkoli koho požene před soud purkrabství pražského a potom by odsouzen byl aneb na koho by právo stáné bylo dáno anebo někdo požena před týž soud i nestál, že ten každý, kdož tu práv zuostane nebo právo na kom ustojí, anebo že puovod proti pohnanému nestane, muož a moci bude ze škod útratních obeslati před úředníky menší vezma relací ke dskám tak, jako od jiných souduov zemských ze škod útratních se obsílá.

* Nesměněn. Viz O XXXVIII pozn. β.

O XXI*.

Jestliže by komu summa která před úřadem purkrabství pražského přisouzena byla aneb že by dal kdo na sobě právo ustáti, ten každý, kdož obdrží neb právo ustojí, aby měl vuoli právo vésti neb listem zatykacím svého dobývati^a. A jestliže pak kdo dá na sebe právo na statek svůj vésti, že proto tomu, když právo vede, má jemu na tu summu úrok jíti, dokudž práva nedovede, i s těmi úroky na to příšlymi, aneb dokudž jemu ta summa přisouzená nebude dána, a podlé listu hlavního znění, jestliže ten list s úroky svědčí, i se všemi škodami. A tolikéž se při listu zatykacím zachováno býti má: jsouc zatčen, dokudž by nezaplatil, že úrok na summu hlavní předse jíti má.

* Nesměněn.

a V. Budovcem po straně v B: Vide 31 D, quomodo actio personalis in realem et realis in personale transeat.

O XXII.

Puohonové od soudu purkrabství pražského aby od písaře dotčeného soudu jménem a pod pečeti nejvyššího purkrabí pražského aneb místo jeho držícího, totiž purkrabí hradu pražského, vydávání byli. A takoví puohonové šest neděl^a napřed před soudem nejprvé příštím aby vycházeli a před stáním najmén dvě neděli aby dodávání byli, a od toho puohonu má se dáti šest grošnov

českých. A ten, kdož pohání, opatř se jistým poslem, ač nechce-li po přísežným poslu téhož úřadu, po kterýmž týž puohon poslati má, a hojemství aby na vyhlášení puohonuov jedno (kdo by žádal) do druhého soudu dáno bylo. A tak puohonové i obeslání, jakž v registra vloženi a vepsáni budou, aby na ně po pořádku, ne napřeskáčku voláno, slyšáno a souzeno bylo. A když by kterého soudu se trefilo, že by všecky pře pořádné, kterýmž by hojemství vyšla, přesouzeny byly, tehdy purkrabě bradu pražského má dáti volati na ty puohony po pořádku, slyšeti a je souditi, kterýmž na vyhlášení toho soudu hojemství nebrali.

^a čtyři neděle tisk 1564; čtyři v B rukou β škrtnuto a napsáno šest, při čemž opominutím ponechán tvar neděle. Co do věci samé viz Sněmy české IV, str. 286 (sněm 1575).

O XXIII*.

Každý jsa pohnán i kdo pohání^a před úřad purkrabství pražského, množ poslati k stání jiného místo sebe s listem mocným dada jemu na zisk i na ztrátu moc v témž listu.

* *Celý artykul v B přeškrtnut.*

^a i kdo pohání připsáno v B rukou β.

O XXIII*.

Kdož by koli měl které listy na peníze, ješto by ti listové ještě promlčeni nebyli, aby jimi, chtí-li, upomínali, nedada letuom zemským projiti od roku plnění. Pakli by kdo neupomínal, až by tři léta a osmnácte nedělí od roku plnění na tom listu prošly, aby taková listové i budoucí listové dále nižádné moci neměli.

* *Nezměněn.*

O^a ležení^β.

O XXV*.

[V. *Budovcem v B*]:
Hæc iam
in usu non
sunt β.

Kdož upomíná k listu plnění anebo obnovení listu, ten má ležeti sám druhý se dvěma koňmi aneb místo sebe poslati též samého druhého se dvěma koňmi, dokudž rukojmě nevlehnu. Ale když rukojmě vlehnu, tehdy ten, kdož k listu upomínán, nemá ležeti, a tráveno nemá býti vajše, než sám druhý se dvěma koňmi, patnácte grošuov přes den a přes noc, a též, kdož by leželi, nemají vajše ležeti.

* *Celý artykul v B škrtnut patrně jako důsledek marginalního přispěku Budovcova.*

a *V. Budovcem po straně v B: 44.*

β *S tím srovněj podobný přispěvek ruky β u CXX a posm. 1.*

O XXVI*.

Jestliže by na koho vlehli, a on že by chtěl peníze dáti a věřitel by jich přijíti nechtěl pro některou věc, tehdy ten, na kohož by ležáno bylo, polože jistinu i s úroky a s prolezaným, vyčta je před hospodářem i zapečet a dať je hospodáři schovati. Bude-li pak přes to ten déle ležeti, sám ty škody zaplatiti má.

* *V B škrtnut patrně s této příčiny jako přečeslý.*

O XXVII*.

Škody aby byly řádně ukazovány a vajíše aby nebylo škod počítáno i s ležením ani bráno přes jistinu, než jakž jistina jest, leč by koho nemohl pohnati před purkrabí pro neřád, jestliže by v zemi byl, tu dobývati muož a upomínati přede svého vedlé starodavního obyčeje. Pakliby neřád v zemi byl a práva našla, tehdy ten, kdož by peněz puočiti chtěl, muož sobě list kánsati s výměnkami udělati, jakž se komu zdáti bude pod pokutami a ten, kdož se sapsáše tak, všemu jest povinen dosti učiniti.

* *Celý artykul opět v B přeškrtnut.*

O XXVIII*.

Listové hlavní aby byli děláni podle obyčeje starého vedlé notule kanceláře pražské, kteráž níže zapsaná jest, v tato slova:

* *Celý artykul opět v B přeškrtnut.*

O XXIX*.

Já N. jistec a první dlužník dluhu dole psaného a my N. etc. rukojmě jeho s ním a zaň vyznáváme tímto listem obecně přede všemi, kdež čten nebo čtúcí slyšán bude, že jsme dlužni urozenému N. i jeho dědicům, věřitelům našim nebo jednomu z nich pravého a spravedlivého dluhu N. kop grošuoč českých dobrých stříbrných rázu pražského. Kteroužto jistinu a summu máme i beze lsti slibujeme všiokni jednostajně rukou společní a nerozdílnou tak, aby žádný z nás rukojmí v tom slibu a dluhu jeden od druhých se nedělil ani zaplacením svého dílu kterakkoli děliti se k odbytí mohl, dáti týmž věřiteluom našim neb jednomu z nich na sv. Havla po dání tohoto listu najprve příštího anebo ve dvou nedělích potom konečně i s úrokem polouletním, podle nového nařízení na to přišlým, a hotovými groši českými dobrými stříbrnými rázu pražského

zaplatiti, bez zmatku a odporu i dalšího prodlévání všelikého. Pakli bychom toho neučinili a jistiny grošuv dluhu nadepsaného i s úrokem věřiteluom naším nebo jednomu z nich nedali a nesplnili tak a na ten čas konečně, jakož se svrchu píše: tehdy my všickni rukojmové výš jmenovaní máme i slibujem po napomenutí a obeslání týchž věřiteluov našich nebo jednoho z nich listem a poslem neb ústně hned nazajtrí, žádný z nás druhého nečekaje ani se nebytím kterého nebo čmžkoli jiným výmlouvaje, každý sám svým životem s jedním pacholkem a se dvěma koňoma nebo místo sebe jiného panoši řádu rytířského vypravě, též s jedním pacholkem a se dvěma koňoma vlehnouti nebo vložiti v pravě a v zemi české obyčejně ležení do jednoho z měst pražských anebo do jiného kteréhožkoli města nebo městečka jednoho v desíti mílech od Prahy vzdálí nebo blíže ve ctnou hospodu tu, kdež nám věřiteli našimi nebo jedním z nich ústně nebo pò listu bylo by ukázáno.

Jestliže by pak ode dne obeslání a napomenutí nás minulo čtrnácte dní pořád čtouce a jistinu grošuv dluhu nadepsaného s úrokem ještě vždy věřiteluom naším nebo jednomu z nich dána a zaplácena nebyla, tehdy buď od nás ležáno neb neležáno, dáváme jim neb jednomu tímto listem plnou moc i právo tu jistinu grošuv dluhu nadepsaného s úrokem vzíti v křesťanech nebo v židech a dobytí na naší všech rukojmí škodu společně a nedílnou, a my prote vždy máme i slibujem tu a tak, jakož se svrchu píše, ležeti a z toho ležení žádným obyčejem nevyjžděti ani kterakkoli vynikati, dokudž by týmž věřitelům naším nebo jednomu z nich jistina a summa grošuv dluhu nadepsaného s úrokem i se všemi škodami, kteréž by koli nebo kterakkoli pro naše neplnění vzali, ješto by je z nich jeden dobrým svědomím bez přísah a věrování mohl pokázati, docela zaplácena nebyla i úplně. Umřel-li by také v tom času který z nás svrchu psaných buďto jistec aneb rukojmě (čehož Pane Bože ostřez), tehdy my živi zuostali máme i slibujem jiného tak jistého a movitého místo toho, jenž by umřel, v jednom měsíci ode dne umření jeho pořád čtouce, k nám v týž slib a v též rukojemství přistaviti a list tento tolikrát, kolikéžkrát pro smrt kterého z nás bylo by toho potřebí, vždy v táž slova obnoviti pod ležením svrchu psaným. A kdožkoli tento list měl by nebo míti bude z často psaných věřitelův našich nebo jednoho z nich dobrou volí a svobodnou, ten má a míti bude touž moc i též plně právo ke všem věcím v něm položeným a zapsaným jakožto oni sami. Na potvrzení a zdržení toho my všickni, jistec i rukojmě svrchu psaní, pečeti naše vlastní jistým naším vědomím a celým i plným přiznáním dali jsme přivěsiti k tomuto listu dobrovolně. Jenž jest dán léta od narození Syna Božího tisícého pětistého šedesátého třetího.

* *Celý artykul přeskřtnut v B z týchž příčin jako O XXV, O XXVI, O XXVII, O XXVIII.*

O XXX*.

Kdož by komu chtěl dobrou vuoli na který list nebo listy dáti, že ten, kdož tu dobrou vuoli dává, aby těch osobně prosil,

kteří by měli pečeti své k té dobré vůli přivěšovati, a ta dobrá vůle má psána býti na pergameně s visutými pečeti, jakž níže notule dobré vůle vepsaná jest. Než dobrých volů na papíře psaných purkrabě souditi nemá. A kdož by byl nalezen a shledán, ješto by listy neb dobrými volemi neřádne dobytými (věda o tom neřádu) upomínal, takový aby byl kázán a trestán jako jiný falešník.

* *Nezměněn.*

O XXXI*.

Já N. vyznávám tímto listem obecně přede všemi, kdež čten nebo čtoucí slyšán bude, že ten list hlavní na pergameně s visutými pečeti tuto dotčený, kterýž mně a dědicům mým svědčí, dluhu spravedlivého N. grošův českých dobrých stříbrných rázu pražského a z nich úrok podlé nového nařízení, v němžto jistec a dlužník téhož dluhu jest urozený N. a rukojmě zaň jsou urození etc. N., tak a na ten čas i pod těmi pokutami plniti se zapsavše, jakož týž list hlavní to vše v sobě šíře ukazuje, svědčí a zavírá, dal jsem dobrovolně a s dobrým mým rozmyslem i mocí tohoto listu, s mou plnou a svobodnou dobrou volí dávám urozenému N. i jeho dědicům moc i plné právo mé všecko a spravedlivost, též také mou všecku jim nebo jednomu z nich při tom dávaje tím listem hlavním výš dotčeným ze všeho dluhu v něm zapsaného i z úroku napomínati a toho mocně a svobodně dobývati i s tím se vším a s týmž listem již jmenovaným i s touto také mou dobrou volí, když a což se jim nebo jednomu z nich líbí nebo hbití bude, jakožto s jich vlastním učiniti tak, jako by jim samým týž list hlavní, výš dotčený, slovo od slova zejména svědčil, a to beze velikého mého dědicův a budoucích mých i jiných všech lidí odporu a všelijaké překážky. Na potvrzení a zdržení toho pečet svou vlastní a přirozenou jistým mým vědomím dal jsem přivěsiti k tomuto listu dobrovolně, jenž jest dán léta od narození Syna Božího tisícého pětistého šedesátého třetího:

* *Nezměněn.*

O XXXII*.

Kdož^a by listem vyvazeným (věda o tom, že vyvazený jest) druhde upomínal a naň to bylo dostatečně provedeno, takový jest

za oukladníka odsouzen a statek jeho na krále J. Mt. připadnouti má. A též jestliže by kdo ten list od koho přijal s dobrou volí, též věda, že jest vyvazený, a jím upomínal, v touž pokutu upadne, jakož nahoře psáno stojí a toho též purkrabě souditi nemá, než má toho podati na krále J. Mt. aneb na soud zemský.

* *Nesměněn.*

• *X rukou a: O 43, Q 3.*

O XXXIII*.

Kdož by koli pečeti své odpíral, toho purkrabě pražský nemá souditi, ale podáno má býti na soud zemský a páni na plným soudu to souditi mají.

* *Nesměněn.*

O XXXIII*.

Purkrabě kdyby na meze jeti měl, tehdy puovod má poň přijeti na hrad pražský a má jemu dáti pět kop grošuv českých a stravu i fuorou jeho má opatřiti, až na meze přijede. A pohnaný má jemu také dáti pět kop grošuv českých a jej zase stravou i fúrou až na hrad pražský opatřiti a dovezti, a původ na těch mezích má purkrabi přidati řečníka, rychtáře a šest konšeluov přísežných a pohnaný též šest konšeluov přísežných má přidati, a kteráž strana křiva zuostane, má druhé straně zase navrátiti, co jest na purkrabi i na stravu naložil. A ti konšelé, od stran přidání, jiné přísahy k tomu soudu činiti nemají, než na ty přísahy souditi pomáhati mají, kteréž jsou k ouřaduom konšelským učinili.

* *Nesměněn.*

O XXXV*.

Listy^a purkrabě souditi má vedlé starodavních nálezův, a listy toliko na dlhy, kteříž by svědčili na peníze s pokutami listu hlavného. A při tom úřadu od zapisování svědkuov má se bráti po jednom groši českém. A listovní svědomí při úřadu purkraběm má přijímáno býti a má pohnati svědka listem od úřadu purkraběského, a ten má vyznati na svou víru a na svou duši. Než jestliže by kdo chtěl komu dáti svědomí bez púhonu k témuž soudu, jako i při jiných se to zachovává, toho každý aby vuoli měl. A dobrých volí na papíru purkrabě souditi nemá, než na pargaméně s visutými pečetmi, jakož od starodávna bylo.

* *Předčten v B.*

• *X po straně rukou a: M 1, X 2. Viz též P IIII.*

O XXXVI*.

Kdožkoli^a bývati budou nejvyšší purkrabě pražští, ti mají purkrabovi hradu pražského dávatí pětmezcítma kop grošuv českých do roka, stravu naň i na jeho čeled a na tři koně obrok i podkovy.

* *Nesměněn.*

a V. *Budovcem po straně v B: stálej duochođ purg. Ale nestálého ke 700 se zbhá.*

O XXXVII*.

Když by dvěma nebo třem dobrá vůle svědčila na který list „že mají pohánění býti všickni“, pakli by jeden byl pohnán, tehdy ten puohon bude jim zdvižen. A též zase jestliže by oni k té dobré vůli pohnatí chtěli, též mají všickni pohnatí; pakli by jeden pohnal, tehdy ten puohon bude jim zdvižen, lež by kdo svévolně pohnatí nechtěl, tehdy jeden proto pro svůj díl bude moci pohnatí, a ten list buď na dědiny neb na peníze.

* *Nezměněn.*

O XXXVIII*.

Škody listovní^a nemají jinde souzeny býti než před purkrabí pražským na hradě pražském. Pakli by kdo pohnal před jiný soud, má jemu ten puohon zdvižen býti.

* *Nezměněn.*

a V. *Budovec k slovu listovní poznamenává v B: snad co se písafuom při ouradu dává; po straně textu: O škody [li]stovní vide O 20, cui re[pu]gnare videtur.*

O XXXIX*.

Kdož by^a za koho v rukojemství státi nechtěl^a, že má jeho ten vyvaditi. Pakli by ho nevyvadil, že jeho muož pohnatí pro to prvé, než by od svého věřitele pohnán byl, a to před purkrabí, jestliže jest věc listovní; pakli jest jiná věc, tehdy před J. Mt. král. neb před soud zemský, tolikéž i komorní, krom kdo slibuje podlé poručníka za statek sirotčí, ten z vyvazení téhož rukojemství poháněti nemá.

* *Nezměněn.*

a *M po straně rukou b: I 53.*

a V. *Budovcem v B po straně: Ratio libe[ran]di se a fideiussione; doleži fideiussor [pro] tutore pupil[li] liberari non p[otest].*

O XL*.

Jestliže by se komu pečeti u listův zlámaly a jistec se k tomu dluhu znal, anebo by pak kdo odpíral a ten dostatečně to provedl, čímž jest list, že není vyvazen, to zlámaní pečeti jemu ke škodě nebude.

* *Nesměněn.*

O XLI*.

Kdož by se komu purkrabskými registry zapsal jakoužkoli pokutou kromě „uvázání v statek jeho purkrabským úřadem“, má jemu purkrabě podlé té pokuty dopomoci. Než měl-li by se kdo komu zavázati „pod pokutou v statek uvázání“, toho purkrabě registry nezapisuj, než ukaž jemu ke dskám, tam aby se jeden druhému zapsal. A pokut žádných písař na žádného nezapisuj, leč v přítomnosti purkrabově a jednoho nejmenš neb dvou, kteří s ním v soudu sedají.

* *Nesměněn.*

O XLII*.

Jestliže by věřitel dal rukojmi napřed půl léta věděti, tehdy ten má to jiným rukojmím také dáti znáti i tomu, za kohož jest slíbil. Pakli by nedal znáti jiným rukojmím i jistci, za kohož jest slíbil, proto jistec i jiní rukojmě ten list mají vyvaditi, jakž budou moci. Než vezme-li jistec s rukojměmi jakou škodu pro ten dluh, mají o to pro ten dluh k tomu rukojmi, kterémuž dáno věděti, a on jim toho neoznámil, hleděti, a ten jim těmi škodami povinen bude pro neoznámení a zanedbání.

* *Nesměněn.*

O XLIII*.

Jestliže^a by kdo komu list falší nařekl, toho purkrabě souditi nemá, než má té pře na J. Mt. král. aneb na soud zemský o tu faleš podati. A jestliže by ta faleš naň uvedena byla, má spálen býti jakožto falešník a statek jeho na krále J. Mt. připadnouti má. Pakli by kdo nařkna koho, toho naň neprovedl, aby jemu to opravil tím způsobem, jakož nález ukazuje o nářek cti, a škody zaplat, což by před úředníky pražskými menšími desk zemských provedl.

* *Nesměněn.*

^a *U rukou a po straně:* Právo městské O 5, rozdíl 2, též 5.

O XLIII*.

Jestliže by kdo který list měl a které by pokuty jemu v něm svědčily, buď ležení nebo listu vyvazování, listu obnovení nebo úroka dobývání, a on že by těch pokut neužíval a třem letům a osmnácti nedělům projíti dal, že se ten list promlčí. A též, jestliže by do jmenovaného času list svědčil, a on by neupomínal jim od toho času, jakž plnění v listu svědčí, a dal by letuom nahoře psaným projíti, také ten list promlčí, kromě listův věnních, dokudž jest muž živ, ti se nepromlčí.

* *Nesměněn.*

O XLV.

Kdož by úřad purkrabství pražského z rozkázání královského anebo panáského a vládckého vedl, anebo že by se samy strany o purkrabi svolily, že by jej kde vedly, a když by purkrabě tam zohledoval i svědky přijal a jestliže by kdo po tom úřadu vedení jaké svědky ku právu pro tu při vedl a je sobě zapisovati dal, že nemají ti svědkové přijati býti^a.

[A i B]:
Tento artykul
má se
kassirovatí*.

* *V důsledku toho škrtnut v B.*

^a *¶ po straně rukou a: O soudu mezním. Sněm léta 1601 folio 77. Viz dále O XLVII novj.*

O XLVI*.

Jestliže jest kdo za koho rukojmí a pro to rukojemství jest pohnán, i ztratil-li by při nestáním, že jistec není povinovat za to nestání zaň platiti, což on koli tím nestáním ztratí*.

* *Nesměněn.*

^a *A z XLVI škrta I, takže má býti O XLV jako důsledek, že se má škrtnouti předěšlg O XLV.*

O XLVII*.

Jestliže by komu list shořal aneb ztracen byl a on by dostatečně to provedl, že jest list nevyvazený a dluh nezaplacený, má proto jistec i rukojmě tomu dosti učiniti a rukojmě vyvaditi a ten dluh zaplatiti a ten, komuž jest dlužno, muože před purkrabi z toho pohnati*.

* *Nesměněn.*

^a *A škrta I z O XLVII, takže má býti O XLVI opět proto, poněvadž má býti škrtnut celý O XLV.*

O soudu mezním.

O XLVII. [A i B novg.]

Jak by se všickni tří stavové při mezech, hranicích, soudech a rozepřech mezních řídití a spravovati měli, to již v obzvláštní knize^a od Jakuba Menšíka, z Menštejna na Mokropsech, tehďáž místosudího království českého, sepsáno a od J.^b Mti. král. skrze jisté privilegium jest potvrzeno, kteréž i ve dsky zemské vešlo, a týž majestát na zámek Karlštejn mezi jiné listy a majestáty k schování dán jest; pročež již jmenovaná knížka za právo a pravidlo při mezech, hranicích a rozepřech mezních všem třem stavům království českého jest a býti má¹.

^a knižce A.

^b sepsáno, J. B; sepsáno a od J. A.

¹ Viz o tom H. Jireček, *Spisy právnícké o právu českém v XVI^m století str. 148 a násl. (privilegium ono otiskáno str. 151—152) a Sněmy české X, str. 187 (sněm r. 1601), též str. 44, 57—58 (sněm r. 1600). Srov. též H. Jireček, Právníký život v Čechách a na Moravě str. 384—385.*

O partytách^a a sedlání^a.

P I.

Co^a se sedlání dotýče, jakož lidé mnozí puojčovali jsou peněz s přílišným a nekřesťanským obtížením, úroky lichevné sobě nad obyčej dotahující a vymyšlenými zpuosoby nad obyčejné úroky lidi obtěžující, koně, šuby a jiné pocty od nich berouce i také zlaté a jiné mince sobě při puojkách vajše nežli platí nadsazující, což všecko jest proti Pánu Bohu a spravedlnosti i proti právům všem tohoto království^b: protož se taková věc ihned po dnešní den zapovídá, aby toho nyní i v časích budoucích nebyvalo a žádný aby se toho nedopouštěl. Než kdo by komu peněz jakých puojčil, buď na list hlavní neb na zápis dskami, aby ze sta kop grošuv českých žádný více nebral nežli šest kop grošuv českých a z tisíce kop grošuv českých šedesáte kop grošuv českých. A tak podlé velikosti a malosti summy každý se zachovati má a bude povinen tak, jakž o tom šířeji na sněmu obecním, kterýž držán byl na hradě pražském léta tisícého pětistého čtyřicátého pátého v pondělí po